

سخن آغازین

مهندسان پیشتاز اجرای قانون و مقررات ملی ساختمان

سازمان نظام مهندسی ساختمان، به عنوان یکی از ارکان اساسی در مدیریت و نظارت بر ساخت و ساز، نقشی تعیین کننده در تأمین ایمنی، دوام و بهره‌وری سازه‌های شهری دارد. در این میان، رعایت اخلاق حرفه‌ای توسط مهندسان و پایبندی به اصول قانونی، از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند کیفیت ساخت و ساز را به سطح مطلوب ارتقا داده و اعتماد عمومی به جامعه مهندسی را تقویت نماید.

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، به عنوان چهارچوبی برای نظارت اصولی، طراحی استاندارد و اجرای صحیح پروژه‌های ساختمانی، نقش مهمی در ارتقای کیفیت ساخت و ساز دارد. در بررسی چالش‌های اجرایی این قانون، یکی از موارد مهم، وظایف سایر دستگاه‌های اجرایی است که در متن قانون برای آن‌ها تعیین شده است. این پرسش مطرح می‌شود که آیا تمامی این دستگاه‌ها به مسئولیت‌های قانونی خود پایبند بوده‌اند یا خیر؟ برای نمونه، می‌توان به تبصره یک ماده ۴ که بر توسعه خدمات مهندسی مبتنی بر صلاحیت حرفه‌ای تأکید دارد، و همچنین تبصره یک ماده ۳۴ که تولید مصالح استاندارد را مورد توجه قرار داده است، اشاره کرد. تقویت ماده ۴ و جلوگیری از ورود افراد فاقد صلاحیت به حوزه اجرای ساختمان، یکی از چالش‌های اساسی صنعت ساخت و ساز کشور است. در این میان، ورود بیمه‌ها به عنوان نهاد‌های تضمین کننده عملکرد مجریان ذی صلاح می‌تواند نقش مهمی در تکمیل چرخه ارتقای کیفیت ساختمان ایفا کند. همان‌طور که برای جبران خسارات تصادفات رانندگی، بیمه‌های اجباری در نظر گرفته شده‌اند، ضرورت دارد که در حوزه ساختمان‌سازی نیز قوانین بیمه‌ای خاصی وضع شود یا دست‌کم در اصلاحات قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، پیش‌بینی‌های لازم برای آن صورت گیرد.

مهندسان و سازمان نظام مهندسی ساختمان، همواره در اجرای قانون و مقررات ملی ساختمان پیشگام بوده‌اند. این موضوع به‌ویژه در مواقعی که همکاری و هماهنگی مطلوبی میان سازمان نظام مهندسی ساختمان و مراجع صدور پروانه وجود داشته، تأثیر مثبتی بر کیفیت ساخت و ساز گذاشته است. با این حال، این به معنای نبود کاستی‌ها و ضعف‌ها در عملکرد این سازمان نیست. اکنون که بیش از ربع قرن از تأسیس سازمان نظام مهندسی ساختمان می‌گذرد، ضروری است که با نگاهی منصفانه، نقاط قوت و ضعف آن را بررسی کرده و اصلاحات لازم را برای بهبود عملکرد آن اعمال کنیم.

علاوه بر آن، امروزه، توسعه پایدار به یکی از مفاهیم کلیدی در حوزه مهندسی ساختمان تبدیل شده است. توسعه‌ای که نه تنها به نیازهای امروز پاسخ دهد، بلکه منابع و شرایط لازم برای نسل‌های آینده را نیز حفظ کند. در این راستا، توجه به معماری پایدار، کاهش مصرف انرژی، بهینه‌سازی مصالح، استفاده از فناوری‌های نوین و رعایت استانداردهای زیست‌محیطی، از جمله الزامات دستیابی به ساخت و ساز پایدار است.

دستیابی به ساخت و سازی ایمن، با کیفیت و پایدار نیازمند تعامل و همکاری همه‌جانبه میان مهندسان، کارفرمایان، نهاد‌های نظارتی و سیاست‌گذاران است. در این مسیر، آگاهی‌بخشی، به‌روزرسانی اطلاعات، تقویت فرهنگ مسئولیت‌پذیری و تعهد به اخلاق حرفه‌ای، نقش تعیین کننده‌ای در شکل‌دهی آینده‌ای ایمن، پایدار و مطلوب برای شهرهای ما خواهد داشت.

امید است این شماره از نشریه، گامی مؤثر در راستای ارتقای دانش، بینش و تعهد حرفه‌ای جامعه مهندسی کشور برداشته و سهمی در بهبود کیفیت ساخت و ساز ایفا کند.

امین مقومی

سرپرست سازمان نظام مهندسی ساختمان

